

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ "ЕКЗАРХ АНТИМ I"

4002, гр. Пловдив, ул. "Захари Стоянов" № 86

тел: 032/ 331 - 386, e-mail: school@ekzarhantim1.com

**ПОЛИТИКА ЗА ПОДКРЕПА
НА ГРАЖДАНСКОТО,
ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО
И ИНТЕРКУЛТУРНОТО
ОБРАЗОВАНИЕ
В ОУ „ЕКЗАРХ АНТИМ I” -
ПЛОВДИВ**

*Настоящата политика е приета с Решение № 28 на Педагогически съвет -
Протокол № 18/ 07.09.2021 г. и е утвърдена със Заповед № РД-10-1071/ 07 септември
2021 г. на директора на училището*

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата политика определя конкретните подходи и начини на организация на вътрешните процеси и дейности за подкрепа и осъществяване на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в училище. Училището, като част от институционалните и организационните елементи за поддържане на приемственост и за развитие на обществото, има своето специално място по отношение на създаването и прилагането на политики за насърчаване на личната отговорност на всеки човек за опазването на природата и живота и здравето - своя и на околните деца и учениците.

Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование са взаимосвързани и формират интердисциплинарен комплекс, насочен към придобиване на социални, граждански и интеркултурни компетентности и на компетентности, свързани със здравето и поддържането на устойчива околна среда.

Гражданското образование е насочено към формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.

Здравното образование е насочено към развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.

Екологичното образование е насочено към разбиране на ролите и отговорностите на отделния гражданин за устойчиво развитие и към формиране на практически умения за водене на устойчив начин на живот.

Интеркултурното образование е насочено към усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.

При изготвянето на политиката се отчитат изискванията на:

Закона за предучилищното и училищното образование

Наредба № 13 за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование

Стратегия за развитие на ОУ „Екзарх Антим I“ – Пловдив за периода 2021 г. – 2025 г.

Правилник за устройството и дейността на училището

СРОК НА ДЕЙСТВИЕ

Настоящата политика е дългосрочна: за период до четири години. Подлежи на изменение, допълнение и актуализация при промяна на нормативните актове и вътрешноинституционалните документи в срок до 15 дни от настъпване на промяната.

ЦЕЛИ

Водещи цели на политиката за подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование са:

1. изграждане на автономна и активна личност, която:

- разбира и отстоява общочовешките ценности, ценностите на демокрацията и човешките права, участва в гражданския, политическия и социалния живот по отговорен, съзидателен и ефективен за себе си и за обществото начин;
- познава институциите, структурата и процедурите на демократичното общество, икономическите и политическите реалности на глобализацията се свят;
- зачита значимостта на всяка човешка личност в многообразието от нейните идентичности, признава правото и ценността на различието, приема равнопоставеността на всички в общото социално пространство;
- осъзнава и цени своята културна идентичност;
- взаимодейства с членовете на семейството си, общността и другите хора по конструктивен и уважителен начин;
- изразява обосновано и критично гражданската си позиция;
- взема самостоятелни решения относно своето развитие, проявява инициативност и способност да си поставя цели, да планира и да обосновава действията си;
- носи отговорност за поведението си и оценява влиянието на постъпките си за своя живот и този на другите хора;
- подбира адекватна информация, продукти и услуги за подобряване на здравето и поддържа здравословен начин на живот за себе си и за околните;
- познава и спазва нормите за екологична култура и поведение с оглед опазване на природата и създаване на устойчива околна среда;
- познава механизмите на публичните институции и гражданското общество за прилагане на споделена отговорност за опазване на околната среда и проявява готовност за участие в тях;
- умее да прави връзки между отделни сфери на обществения живот и да разбира причините за социалните неравенства, екологичните и глобалните предизвикателства;

2. функциониране на образователната институция като автономна, активна и саморазвиваща се общност, която:

- възпитава в демократичните ценности;
- насърчава инициативност, отговорност, солидарност, социална чувствителност и критичност у всички участници в образователната система;
- утвърждава устойчива, включваща, демократична и здравословна среда, свободна от различните форми на агресия и дискриминация;
- изгражда и поддържа позитивен психологически климат и възможности за избори, свързани със гражданското участие, межкултурната толерантност, взаимното разбиране, зачитане и уважение;
- създава позитивна образователна среда за диалог между представителите на различните културни общности в зависимост от тяхната възраст и компетентности, включително и чрез формите на ученическото участие и самоуправление.

ПОДХОДИ, НАЧИНИ И ФОРМИ НА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ:

В ОУ „Екзарх Антим I“ – Пловдив за осъществяване на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се прилагат различни *подходи* в класната стая и извън нея:

- компетентностен подход (учебно съдържание е подчинено на придобиването и развитието на умения от ученика и прилагането им в практиката);
- конструктивистки подход (ученикът конструира собствени знания и същевременно конструира значения, учейки);

- интердисциплинарен подход (предоставя възможност на ученика да изследва даден проблем от гледна точка на множество научни перспективи, така че не само да се насочва и развива интересът, но и да се стимулира активността, да се представя ценностната ориентация на проблема, резултата и приложението);
- дейностен подход (обучение чрез изпълняване на задачи)
- изследователски подход (базиран на собствено участие, планиране, изследване на учебния проблем)
- подход на умения свързани с процеса (придобиване и развитие на научни умения и умения за процеси от ученика за предприемане на собствени разследвания);
- проблемно-базиран подход (на учениците се предоставя проблем, който да решат в определена времева рамка в групи)
- проектен подход (учениците разработват съвместно конкретен проект, който изисква разрешаване на проблеми);

В ОУ „Екзарх Антим I“ – Пловдив гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществяват чрез следните **начини и форми**:

- учебно съдържание на общообразователните учебни предмети, както и в часовете по разширена/допълнителна подготовка;
 - дейности в часа на класа;
 - учебни проекти;
 - занимания по интереси в рамките на целодневна организация на учебния ден;
 - извънкласни и извънучилищни форми на работа;
 - дейности на психолога;
 - ученическо самоуправление на ниво паралелка, клас и училище;
 - дейности по обща подкрепа за личностно развитие;
 - работа по проекти;
 - организиране на и включване в доброволчески дейности, кампании и събития;
 - организиране на и включване в кампании и събития съобразно календара на световните, международните, европейските, националните, общинските, местните, професионалните и културните дати и празници;
 - организиране на училищни кампании, подкрепящи здравето, толерантността, социалната чувствителност, правата на човека, опазването на околната среда и др.;
 - поддържане на училищни медии с активното участие на учениците (интернет страница, фейсбук страница);
 - взаимодействие и сътрудничество между училището, семейната среда, държавни и местни институции, неправителствени организации за осигуряване на позитивна образователна среда, споделяне на ресурси, работа по проекти и в мрежи;
 - насърчаване на информалното учене на територията на училището за научаване чрез правене извън часовете за формално образование и неформално обучение;
 - проучване на мненията, нагласите и очакванията на учениците относно процеса и съдържанието на училищното образование и предложения по училищния живот;
 - изграждане и поддържане на демократична училищна организационна култура, насърчаваща спазването на споделени правила, процедури, традиции и колективни ценности чрез училищни ритуали и символи;
 - възпитаване в трайни навици за отдаване на почит и израз на националното самосъзнание;
 - осъществяване на интеркултурно образование и подкрепа за мултикултурна среда.

Политиката се отразява в програма по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование, която се разработва и актуализира за периоди и по ред, определени в правилника за устройството и дейността на училището.

Разработването и координиране прилагането на политиката за подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществява от постоянно действащи екипи, сформирани по ред и за срок, определени в правилника за устройството и дейността на училището, в които могат да участват ученици и родители по ред, определен в правилника за устройството и дейността на училището.

ЗАДАЧИ И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Конкретните *задачи* на Политиката за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се определят от изискването да се постигне очакваният краен резултат – формиране на интердисциплинарен комплекс, насочен към придобиване на социални, граждански и интеркултурни компетентности и на компетентности, свързани със здравето и поддържането на устойчива околна среда чрез:

- интегрирано прилагане на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в процеса на придобиване на общообразователната подготовка и ориентиране на обучението по общообразователните предмети към придобиване на ключовите компетентности по чл. 77, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование, а именно: компетентности в областта на българския език; умения за общуване на чужди езици; математическа компетентност и основни компетентности в областта на природните науки и на технологиите; дигитална компетентност; умения за учене; социални и граждански компетентности; инициативност и предприемчивост; културна компетентност и умения за изразяване чрез творчество; умения за подкрепа на устойчивото развитие и за здравословен начин на живот и спорт;

- усъвършенстване на отделни ключови компетентности чрез изучаване на общообразователни учебни предмети в рамките на избираемите учебни часове в процеса на придобиване на разширена подготовка;

- обучение по учебни предмети или модули, чрез интердисциплинарни програми, проекти или дейности по избор на учителя.

Очакваните *резултати* от обучението на ученика са свързани с придобиването на знания, умения и отношения в основни области на компетентност.

Основните области на компетентност, свързани с гражданското образование са:

- Междуличностни отношения
- Социална среда
- Права на човека
- Демократично гражданство
- Идентичност и различия в обществото
- Власт, политика и демократични ценности
- Социална политика, справедливост и солидарност
- Глобализация, плурализъм и толерантност

Основните области на компетентност, свързани със здравното образование са:

- Психично здраве и личностно развитие
- Физическо развитие и дееспособност
- Превенция на употребата на психоактивни вещества
- Безопасност и първа помощ
- Сексуално здраве и сексуално преносими инфекции
- Лична хигиена

- Хранене

Основните области на компетентност, свързани с екологичното образование са:

- Вода, почва, въздух
- Енергия и климат
- Биологично разнообразие
- Потребление и отпадъци
- Общество и околна среда

Основните области на компетентност, свързани с интеркултурното образование са:

- Културни идентичности
- Културна осъзнатост
- Културни различия, толерантност и конструктивни взаимоотношения
- Интеркултурно образование и права на човека

Рамковите изисквания за резултатите от обучението по гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното са насочени към надграждане и разширяване на изискванията за резултатите от обучението, определени в държавния образователен стандарт за общообразователната подготовка. Рамковите изисквания за резултатите от обучението са ориентир за разработване на учебни програми за придобиване на разширена и/или на допълнителна подготовка, както и в часа на класа, в рамките на целодневната организация и заниманията по интереси. Педагогическите специалисти по своя преценка използват, комбинират и адаптират рамковите изисквания за резултатите от обучението съобразно проучените интереси и потребности на учениците.

